

סוכה פרק ראשון סוכה

עין משפט נר מצוה

א א מיי פ"ג מהלכו
 תומלת ממ הלכה ח:
ב ב ג מיי פ"ה מהל'
 סוכה הלכה כג סג
 עשין מג טו"ע א"ח סי'
 ספר ס' פ"ג ח:
ג ג ד מיי שם הלכה ח
 סג עס טו"ע א"ח סי'
 סי' תרעט סעף יט סימן
 מרכז סעף ד:
ד ד ו מיי פ"ו מהלכות
 סוכה הלכה טו סג
 שם טו"ע א"ח סימן
 מלגט סעף ג:

לענין רש"י

אוברייץ (אוברייץ).
 ברים מקושטים
 ברוגמונות צבעניות.
 גולנישק"ש
 (גולנישק"ש). קישוטים
 רקומים בולטים.

רבינו הגנאל

דידי ההיק, ד"י טפחים
 ירי ע"י דחקק היא.
 וכן א"ר דאורי' במערבא
 כל שאין (העליונה)
 (החתונה) יכולה לקבל
 ברים וסכותו של עליונה.
 כלי שניא היא והכא
 חזא, התם לדירה והכא
 לקבל, על ידי דחקק.
פי"קא פרס עליה סדין
 מפני ההמה או תחתיה
 מפני הגש. דלא יהון
 טריפין דסוכה נתייר על
 העטמים בעירגא דאכול.
 א פורס סדין על גבי
 הקונפות, שהן ד' קונפות
 ב' קנות המטה פסולה.
 אבל פורס הוא על
 נקליטי המטה, שהן שנים
 באמצע המטה, כדורסינן
 בירושלמי רב ביבי בשם
 ר' יוחנן שכן הוא עושה
 חלל באצילי ידו. כלומר
 אם הוא מכסה בסדין
 ומעמידו שתי זרועותיו,
 ושתי ידיו עומדות על
 גופו והסדין עליהן, נמצא
 זרועותיו בולטין וגולין
 מצדדין כנקליטי המטה
 והסדין עליהם, לפיכך על
 גבי נקליטי כשרה כי
 כדורעותיו הן חשבוין.
 פירש גאון קינות ד'
 עמודין עומדין במטה,
 ועליון מלמעלה ד'
 עמודים ברוחב פורסין
 עליהן סדין, ונקראין
 בשביל טראפה. נקליטי,
 שני עמודין עומדין,
 עשויין כפתח העשו
 בפתח המטה שהיא
 מסגרתה, מפני צדדין.
 אמר רב תמיה זה ששני
 פסולת ודוקא מפני הגש
 אבל לנאותה כשרה.
 ואיתין לפרשי מהא דתני,
 סיכה כהלכה ועושה
 בקרמין ובסדין המצורין
 ותלה בה גאונים אפרסין
 כו', אסור להסתפק מהן

אמר רב הונא טפה. אע"ג דלקמן פרק הישן (דף כג): אמרינן
 מצוטו קמי הכא לא שייך:
שלא מצינו מקום פחות מ'ד'. היינו לענין רשות היחיד וקרמלית
 ולענין גובה נמי אשכחן צריש חלון
 (עריבין דף עו.) ליחשב כפתח:
פירם ע"ה סדין מפני החמה.
 כמזב בתשובת הגאונים

היא דקמני פירם עליה סדין מפני
 החמה או תחמיה מפני הגשך פסולה
 היכא דחמתה מרובה מלמלתה בלא
 סדין אבל לא יש גלמיה מרובה
 מחמתה כשרה ואין הסדין פסולה
 והיינו כמו שפירשתי לעיל דלין
 מלטרפ סכך פסול צנדי סכך כשר
 כיון דבלא פסול גלמיה מרובה
 וכענין זה מפר"ם מפני החמה
 שמיצתת את הסכך ומתוך כך היא
 נעשה חמתה מרובה וכן תחמיה
 מפני הגשך ואם היו עליו נושרין היה
 חמתו מרובה והסדין מונע מליפול
 וכיון שסכך גורם שעל ידו גלמיה
 מרובה מחמתו פסול אבל לפירוש
 הקונטרס קשה ללמיה יפסל מפני
 שמגין על האדם מפני החמה ומן
 הקיסמין מאי שנה מלנאותה ועוד
 מלינו לקמן פרק הישן (דף כו): **צ**
 יוחנן צנדי אילעי כשהגיעה חמה
 למרגלותיו עמד ופרס עליו סדין:
 עד

לדירה והיכי דמי דלא גבוה עשרה מכלל דתנא סבר אע"פ שאינה
 ראויה לדירה פסולה כי אתא רב דימי אמר אמרי במערבא יאם אין התחתונה
 יכולה לקבל כרים וכסתות של עליונה התחתונה כשרה מכלל דתנא קמא
 סבר אע"פ שאינה ראויה לקבל פסולה איכא בינייהו דיכולה לקבל על
 ידי הדחק: **בתנ"י** פירם עליה סדין מפני החמה או תחתיה מפני הגשך
 או שפירם ע"ג הקינוף פסולה אבל פורס הוא על גבי נקליטי המטה:
גמ' אמר רב חסדא הלא שנו אלא מפני הגשך אבל לנאותה כשרה פשיטא
 מפני הגשך תנן מ"ד הוא הדין דאפילו לנאותה והאי דקתני מפני הגשך
 אורחא דמילתא קתני קמ"ל לימא מסייע ליה א סיככה כהלכתה ועושה
 בקרמין ובסדין המצורין ותלה בה אגוזין שקדים אפרסקין ורמונים פרכילי
 ענבים ועטרות של שבולין יינות שמנים וסלתות אסור להסתפק מהן
 עד

היכי דמי כגון שהתחתונה פסולה והעליונה חמה
מרוכה מלמטה וקיימי תרוייבו צמוד כ' עליונה כשרה ופסולתה
פסולה היכי דמי כגון דתרויביה לטון מרובה מחמתן וקיימא עליונה
צמוד כ' פשיטא חתונה כשרה ועליונה פסולה איצטריכא ליה מ"ד
ניגור דילמא מלטרפ סכך פסול כו'.
ול"ג צהא סימונא וכגון דקיימא
 עליונה כו'. ופירשו שמהן כשרות
 ה"ד כגון שהתחתונה חמתה מרובה
 לסכך דידה כמאן דלימיה הוא
 דתרויבו מתכשרין בסכך העליון
 והוא דקיימא עליונה צמוד כ' לארך
 דהוי פסול כשר אף להכשר תחתונה:
שקין פסולות כו' וקיימא עליונה
למעלה מל' לגגה של תחתונה
 שהיא קרקעיתה של עליונה: **חפסונה**
כשרה ועליונה פסולה ה"ד כגון
שהתחתונה ללמטה מרובה כו'. לסכך
 של עליונה לאו סכך הוא ולא מיפסלה
 תחתונה משום שסוכה תחת סוכה
 ועליונה פסולה דלמטה מרובה
 מלמטה וכגון דקיימי תרויביה צמוד
 כ' לארך דאי עליונה למעלה מעשרים
 אף תחתונה פסולה משום דמלטרפ
 סכך פסול צנדי כשר משום דסכך
 למעלה מעשרים פסולה אבל כי קאי
 צמוד כ' ליצטרף ובלבד שלא יהא
 גלמיה מרובה מחמתה לתפסיל
 תחתונה משום סוכה תחת סוכה:
ה"ד דחתונה פסולה. משום סוכה
 תחת סוכה: **וקיימא עליונה צמוד**
כ' לגגה של תחתונה דהוא קרקעיתה
 דעליונה: **פשיטא**. דכי חד מנייהו
 חמתה מרובה לאו סוכה תחת סוכה
 היא ומאי אשמעינן רבי ירמיה:
חתונה כשרה ועליונה פסולה
איצטריכא ליה. כדקיימא עליונה
 צמוד כ': מ"ד ניגור. למיפסל
 תחתונה משום זמנין דקיימא עליונה
 למעלה דלא מסיק אדעתיה למיחס
 לתחתונה משום לירוף פסול עם כשר
 ומדחוי לעליון חמתה מרובה סבר
 כמאן דלימיה הוא ולא פסיל לתחתונה
 קמ"ל דלא גריזין הוא אפו סא:
וכמה יהא. הפסק בין סכך לסכך
 ותפסול תחתונה משום סוכה תחת
סוכה דלא נימא חד סוכה הוא: **טפה**.
אלא למשה מסיני הוא אבל פסולתה
 משום טפח לא מצויא ולא חוץ לא מצויא
 את הטומאה [אם] טומאה
 תחת אחד וכליש תחת ראשו שני
 והוא קורה רחובה ורובה ע"ג
 מננו ולקרקע ולא חוץ אס לא על
שלא מלינו מקום חסוב. להיות רשות
 לעצמו לא כרמלית ולא רה"י פחות
 מארבעה כדאמר ביציאות השבת (דף
 יא.) והכא נמי לאו רשות
 לעצמו היא לאקרויה סוכה תחת סוכה:
כהכשרה כד פסולה. משום שתי סוכות
 פסלה קרא וכי לית זה בעליונה
 הכשר סוכה לאו סוכה היא ולא
 פסלה: **אי נימא דירויין ממש**. שאין זה
 אסור דירויין גרמי. מכל מקום סוכה
 תחת סוכה היא: **אלא לאו שאינה ראויה**
לדירה והיכי דמי דלא גבוה י'
 מכלל דת"ק כו'. וקשיא לשמואל
 מדרבנן: **כי אסא רב דימי אמר אמרי**
 במערבא. האי אין ראויה לדירה
 כשרה מהאי טעמא דשמואל
 דכהכשרה כד פסולה וכיון
 דעליונה לא חזיא למידד זה שרה
 אין תחתונה מקבלתה לא פסלה:
ופרכינן מכלל דת"ק סבר כו'.
 סוף סוף שמע מינה דרבנן לית
 להו דשמואל והוא הדין לשאינה
 גבוהה כו': ומשי אינא בינייהו כו'.
 דרבנן סברי כיון דליכא
 ממשיתא להדיא לאו שם סוכה
 עלה: **עליונה** **מלג' הנשר**. שלא יהו
 עליון וקיסמין נושרין על שולחנו
 וסדין דבר המקבל טומאה הוא
 ופסול לסכך כדלקמן (דף יא.):
או שפירם על גבי קינוף. כלומר או
 אפילו לא פירס מפני הגשך ורגלי המטה
 וגבוהין ומיני כלונסות מזה לזה על
 גביהן ופורס עליהן סדין ומרחיקן
 מן הסכך דהשתא לא משום מסכך
 צדכר המקבל טומאה מיפסלה
 דהא לאו לסוכי טעם התם: **פסולה**.
 משום דאינו יושב בצוכה דלמא
 מפיסקי צניייה: **אלא פורס הוא על גבי**
 נקליטי המטה. שאין חלל שנים
 והן יוצאין צממע מטה אחד
 למראשומיה ואחד לרגליה ונותנין
 כלונסא מזה לזה ופורסין עליו סדין
 והוא משפע לכלן ולכלן ומשום
 דאין לה גג טפה רחב למעלה לא
 מיקרי אהל: **גמ'** ל"ג אלא מפני
 הגשך. דשייך סכך להגיין הלכך
 מפיסקי משום מקבל טומאה: **אלא**
לנאותה. אין שם סכך עליה וכשירה.
 וי"מ טעמא דפסולה משום שני סוכים
 ואי אפשר דא"כ לרב חסדא לאו
 מפיסקי דהא איהו אמר לעיל
 ארבעה וכיון דמיפליג ד' תו לא
 מני למימר אבל לנאותה כשרה
 דהא איהו פסיל לקמן [ע"ג] צניי סוכה
 המופלגין ד' מן הסכך משום שני
 סוכין: **צקרימן המצורין**. מעשה אורג
 כגון צנדי צבעונין שקורין
 אוברייץ: **ובסדינים** שזרמןן
 צולמט כגון מעשה רוקס או מעשה
 אורג שקורין גלישק"ש: **יינות שמנים**.
 נותנין בצוכות של זכוכית לני:
 הכל

מסורת הש"ס

(א) אלוט פ"ג מ"י נגדה
 כו"ג. (ב) ו'ליל דקמן.
 (ג) צלה ל: שבת כב. מה.
 (ד) ו'פ' אשכולות של ענבים
 שהן כרומין עם זמורה.
 (ה) ע"כ שייך לך
 ט"ז. (ו) שפירש"י רש"י א"ח

הגהות הב"ח

(א) ש"י ד"ה היכי דמי
 וד"ה שמהו וד"ה תחתונה
 כשרה הדיא:

מוסף רש"י

טפה על טפח ברום
 טפח. אהל קטן טפח
 טפח ארוך וטפח רחב
 ורום חלון טפח, מביא
 את הטומאה. אס סית
 מן המט צנדי זה וכל
 צנדי זה הוה טפח ללי
 מחמת אהל המט (נדח כו).
 ודורגא בפני הטומאה.
 אס עומתה תחתיו וכל
 על גביו הכלי טבור, והכי
 נקט על רוס טפח דלי הוה
 חלל רומן פחות מטפח
 הוה טומאה לזאה וכגונו
 למעלה עד לקיע עמא
 כדאמרין בעשרי הכותש
 (חולין קפג.) ולענין אטמי
 טומאה נמי לא מיימי
 ללא אהל הוא (נדח
 טו). סיככה כהלכתה.
 לטוכה (שבת חח).
 ורעיורה. יפה ביצה
 ג'. בקרמין. פירשה
 גריעות של צנעים שקורין
 אוברייץ (שבת כב).
 ובסדינים המצורין.
 לגנטי על פשתן (ביצה
 ג'). אפרסקין. פירסין
 כלע"ז (שבת טו).

רבינו הגנאל

כיון ששני העליונה
 כשרה והתחתונה פסולה,
 אמרי וכמה יהא בין
 סוכה לסוכה, כמה יהא
 חלל בין סכך לסכך
 ותהיה התחתונה פסולה.
 אמר רב הונא טפה,
 טפה רב חסדא אמר
 ד' טפחים, שלא מצינו
 מקום פחות מ' טפחים.
 ושמואל אמר עשה
 טפחים, כהכשרה, כלומר
 אין התחתונה פסולה עד
 שיהיה בעליונה הכשר
 סוכה. ודייקין מדברי ר'
 יהודה דתני [אם] אין
 דירויין בעליונה התחתונה
 כשרה, ואוקימנא בשאינה
 ראויה לדירה, מכלל
 דתנא קמא סבר אע"פ
 שאין העליונה ראויה
 לדירה כשרה, קשיא
 לשמואל. ושניין אין
 [ראויה] לדירה מרווחת,
 אבל ראויה לדירה על